II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Νοεμβρίου 2003

σχετικά με την κρατική ενίσχυση την οποία το Ηνωμένο Βασίλειο σχεδιάζει να εφαρμόσει στο πλαίσιο του καθεστώτος WRAP Environmental Grant Funding και του μέτρου WRAP Lease Guarantee Fund

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2003) 4087]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2004/317/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα προαναφερόμενα άρθρα ([1]),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 9ης Ιουλίου 2002, η οποία καταχωρήθηκε στις 16 Ιουλίου, το Ηνωμένο Βασίλειο κοινοποίησε, δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, το Waste and Resources Action Programme («WRAP») (πρόγραμμα δράσης) για τα απόβλητα και τους πόρους). Με επιστολή της 2ας Αυγούστου 2002, η Επιτροπή ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες, οι οποίες της εδόθησαν από τις βρετανικές αρχές με επιστολή της 28ης Αυγούστου 2002. Μετά τη σύσκεψη των υπηρεσιών της Επιτροπής και των βρετανικών αρχών, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 29 Αυγούστου 2002, οι βρετανικές αρχές διαβίβασαν περαιτέρω πληροφορίες με επιστολή της 13ης Σεπτεμβρίου 2002, η οποία καταχωρήθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 2002. Στη συνέχεια, η Επιτροπή ζήτησε και άλλες πληροφορίες, με επιστολή της 23ης Οκτωβρίου 2002, στην οποία οι βρετανικές αρχές απάντησαν με επιστολή της 3ης Δεκεμβρίου 2002, η οποία καταχωρήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2002. Με επιστολή της 15ης Ιανουαρίου 2003, η οποία καταχωρήθηκε στις 23 Ιανουαρίου 2003, οι βρετανικές αρχές ζήτησαν και νέα σύσκεψη με τις υπηρεσίες της Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 2003. Μετά τη σύσκεψη αυτή, οι βρετανικές αρχές διαβίβασαν επιπλέον πληροφορίες με σειρά επιστολών μεταξύ της 24ης Ιανουαρίου 2003 και της 7ης Φεβρουαρίου 2003.

(2) Στις 19 Μαρτίου 2003, η Επιτροπή αποφάσισε να εγκρίνει εν μέρει το πρόγραμμα WRAP και να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης για το περιβαλλοντικό καθεστώς WRAP Environmental Grant Funding και για μέρος του ταμείου εγγύησης WRAP Lease Guarantee Fund που είχαν κοινοποιηθεί βάσει των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ([2]) (οι «περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές»). Με επιστολή της 21ηςΜαρτίου 2003, η Επιτροπή γνωστοποίησε την απόφαση αυτή στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η υπόθεση καταχωρήθηκε με αριθμό C 21/2003.

(3) Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο της 8ης Απριλίου 2003, που καταχωρήθηκε την ίδια ημέρα με αριθμό A/32568, οι βρετανικές αρχές ζήτησαν την διαγραφή ορισμένων στοιχείων απόρρητου χαρακτήρα από την απόφαση της Επιτροπής. Η Επιτροπή απάντησε με επιστολή της 22ας Απριλίου 2003. Οι βρετανικές αρχές απάντησαν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 2 Μαΐου 2003, που καταχωρήθηκε με αριθμό A/33144. Η Επιτροπή διαβίβασε περαιτέρω παρατηρήσεις σχετικά με το απόρρητο με επιστολή τής 7ης Μαΐου 2003. Οι βρετανικές αρχές συμφώνησαν με τις παρατηρήσεις αυτές με επιστολή της 12ης Μαΐου 2003, η οποία καταχωρήθηκε στις 19 Μαΐου 2003 με αριθμό A/33512.

([1]) ΕΕ C 129 της 3.6.2003, σ. 6.

([2]) ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3.

(4) Με επιστολή της 25ης Απριλίου 2003, η οποία καταχωρήθηκε την ίδια ημέρα με αριθμό A/32958, το Ηνωμένο Βασίλειο απάντησε στην κίνηση της διαδικασίας.

(5) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ([3]). Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

(6) Η Επιτροπή έλαβε 29 παρατηρήσεις εκ μέρους των ενδιαφερομένων τις οποίες διαβίβασε στο Ηνωμένο Βασίλειο με επιστολή ης 17ης Ιουλίου 2003. Οι παρατηρήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου ελήφθησαν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 26 Αυγούστου 2003, που καταχωρήθηκε την ίδια ημέρα με αριθμό A/35866.

(7) Στην απόφασή της σχετικά με την υπόθεση C 61/2002 της 23ης Ιουλίου 2003, η Επιτροπή αποφάσισε να εγκρίνει εν μέρει την ενίσχυση που χορηγήθηκε στην επιχείρηση Shotton Newsprint. Η υπόθεση αποτελούσε μεμονωμένη εφαρμογή του καθεστώτοςWRAP Environmental Grant Funding.

(8) Με επιστολή της 1ης Αυγούστου 2003, η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες τις οποίες οι βρετανικές αρχές παρείχαν με επιστολή της 3ης Σεπτεμβρίου 2003, η οποία καταχωρήθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 2003, με αριθμό A/36039.

(9) Στις 12 Σεπτεμβρίου 2003, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη μεταξύ της Επιτροπής και εκπροσώπων της βρετανικής κυβέρνησης και του προγράμματος WRAP. Κατά τη σύσκεψη αυτή, η Επιτροπή υπέβαλε περαιτέρω ερωτήσεις στις βρετανικές αρχές στις οποίες οι τελευταίες απάντησαν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 26 Σεπτεμβρίου 2003, που καταχωρήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2003 με αριθμό A/36643, και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 30 Οκτωβρίου 2003, που καταχωρήθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2003 με αριθμό A/37458.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

2.1. Παρουσίαση του προγράμματος WRAP και των στόχων του

(10) Η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος Waste and Resources Action Programme. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπέβαλε το Ηνωμένο Βασίλειο, το WRAP αποτελεί φορέα ο οποίος αποβλέπει στην δημιουργία αποτελεσματικών αγορών για ανακυκλωμένα υλικά και προϊόντα μέσω της προώθησης της ζήτησης για ανακυκλωμένα υλικά και προϊόντα. Τα μέλη του WRAP περιλαμβάνουν την φιλανθρωπική οργάνωση Wastewatch, την Environmental Services Association (ένωση περιβαλλοντολογικών υπηρεσιών) και το βρετανικό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Τροφίμων και Περιφερειακών Υποθέσεων. Το πρόγραμμα είναι αρμόδιο για τη διαχείριση της ενίσχυσης και χρηματοδοτείται από το κράτος για την περίοδο 2001-2004. Το WRAP έχει ως αποστολή να συνδράμει το Δημόσιο, του οποίου την πολιτική εφαρμόζει, παρότι η νομική του μορφή είναι εκείνη της ιδιωτικής εταιρείας.

([3]) Βλέπε υποσημείωση 1.

(11) Η νομική βάση του προγράμματος είναι το τμήμα 153 του Environmental Protection Act 1990 (πράξη για την προστασία του περιβάλλοντος) και της εντολής χρηματοδοτικής συνδρομής για περιβαλλοντικούς σκοπούς (αριθ. 2) 2000.

(12) Το WRAP έχει σκοπό την προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των αποβλήτων και τη δημιουργία αποτελεσματικών αγορών για τη διαχείριση των αποβλήτων και την ανακύκλωση, έτσι ώστε το Ηνωμένο Βασίλειο να επιτύχει τους κοινοτικούς στόχους ως προς την ανακύκλωση των αποβλήτων που ορίζονται στην οδηγία 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, σχετικά με την υγειονομική ταφή αποβλήτων ([4]) («οδηγία για την υγειονομική ταφή»), η οποία απαιτεί από τα κράτη μέλη να μειώσουν τα απορρίμματα που προορίζονται για υγειονομική ταφή, και στην οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας ([5]) («οδηγία για τις συσκευασίες»), η οποία προβλέπει σημαντική αύξηση της ανακύκλωσης απορριμμάτων συσκευασίας μέχρι τουλάχιστον το 2006.

(13) Προκειμένου να αυξηθεί η ανακύκλωση των αποβλήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο, το πρόγραμμα WRAP έχει θεσπίσει τρία διαφορετικά καθεστώτα, που κοινοποιήθηκαν στις 16 Ιουλίου 2003. Η Επιτροπή εξέδωσε ευνοϊκή γνώμη σχετικά με τα ακόλουθα τρία από αυτά: το WRAP Grant Funding Regional Scheme, που κοινοποιήθηκε βάσει των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, το WRAP SME Grant Funding Scheme, που κοινοποιήθηκε βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ([6]), το WRAP Pilot Fund, και μέρος του WRAP Lease Guarantee Fund που είχε κοινοποιηθεί βάσει των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ([7]) και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001. Σε σχέση με τα υπόλοιπα δύο καθεστώτα, το WRAP Environmental Grant Funding και μέρος του WRAP Lease Guarantee Fund που είχαν κοινοποιηθεί βάσει των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

2.2. Το WRAP Environmental Grant Funding

2.2.1. *Στόχοι και λειτουργία του καθεστώτος*

(14) Σκοπός αυτού του προγράμματος επιχορηγήσεων είναι η επιχορήγηση επενδύσεων ιδιωτικών επιχειρήσεων σε εγκαταστάσεις ανακύκλωσης αποβλήτων προκειμένου να αυξηθεί η ανακύκλωση αποβλήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σύμφωνα με τις βρετανικές αρχές, η ανάγκη για τέτοιες επενδυτικές ενισχύσεις πηγάζει από την αβέβαιη απόδοση των επενδύσεων αυτού του είδους, λόγω των κινδύνων και των εξόδων που συνδέονται με την συλλογή και την χρησιμοποίηση κατάλληλων ειδών αποβλήτων, καθώς και από την δυσκολία επέκτασης της συνήθειας για αγορά προϊόντων κατασκευασμένων με ανακυκλωμένα υλικά. Οι επιχειρήσεις που θα επιλεγούν θα αναλάβουν τη δέσμευση να ανακυκλώνουν ορισμένες ποσότητες αποβλήτων ετησίως. Στη συνέχεια, οι

([4]) ΕΕ L 182 της 16.7.1999, σ. 1.
([5]) ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10.
([6]) ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 33.
([7]) ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

επιχειρήσεις αυτές θα συνάψουν συμβάσεις προμήθειας με τις τοπικές αρχές. Με αυτόν τον τρόπο θα ενθαρρυνθούν οι τοπικές αρχές να εγκαταστήσουν συστήματα επιλεκτικής συλλογής των αποβλήτων εφόσον θα έχουν εξασφαλίσει την πώληση των επιλεκτικά συλλεγέντων αποβλήτων τους. Κατά συνέπεια, αναμένεται ότι με την εγκατάσταση αυτών των μονάδων ανακύκλωσης θα δημιουργηθούν αγορές για τα απόβλητα.

(15) Τα απόβλητα που αφορά το καθεστώς αυτό είναι ξύλο, γυαλί, πλαστικό, λιθώδη προϊόντα και φυτικά λιπάσματα. Για την επιλογή των δικαιούχων των επιχορηγήσεων και για να προσδιορισθεί το αναλογικό επίπεδο των χρηματοδοτικών ενισχύσεων, το WRAP διοργανώνει ανοικτούς και ανταγωνιστικούς διαγωνισμούς για κάθε είδος προϊόντος. Οι διαγωνισμοί αυτοί δημοσιεύονται στον ειδικευμένο τύπο σε ολόκληρη την Κοινότητα. Τα σχέδια επιλέγονται βάσει ορισμένων κριτηρίων: οικονομικότερη προσφορά, όγκος και καταλληλότητα των προς παράδοση αποβλήτων σε σχέση με τους επιδιωκόμενους περιβαλλοντικούς στόχους και οργανωτική σκοπιμότητα.

2.2.2. *Είδη σχεδίων προς επιχορήγηση*

(16) Στο πλαίσιο του WRAP Environmental Grant Funding, το WRAP προτίθεται να χρηματοδοτήσει σχέδια σε διαφόρους τομείς.

(17) Στον τομέα του ξύλου, το WRAP θα χρηματοδοτήσει τρία ή περισσότερα σχέδια, τα οποία περιλαμβάνουν τη δημιουργία μιας νέας εγκατάστασης ανακύκλωσης που θα παράγει διαφορετικά είδη τελικών προϊόντων: στρωμνές ζώων, καλύμματα για επικάλυψη καλλιεργειών ή του εδάφους, ή ενεργό άνθρακα (ένα ειδικό φίλτρο το οποίο χρησιμοποιείται σε βιομηχανικές χημικές μηχανολογικές εφαρμογές). Σύμφωνα με τις βρετανικές αρχές, τα απόβλητα ξύλου δεν χρησιμοποιούνται συνήθως για την κατασκευή τελικών προϊόντων. Οι στρωμνές των ζώων, για παράδειγμα, κατασκευάζονταν κατά παράδοση από παρθένο ξύλο. Το 2001, μόνο το 5 % του συνόλου των στρωμνών στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν κατασκευασμένο από απόβλητα ξύλου. Σύμφωνα με τις βρετανικές αρχές, τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι το κόστος των ανακυκλωμένων αποβλήτων ξύλου είναι συνήθως υψηλότερο από το κόστος του παρθένου ξύλου που μεταποιείται για παρόμοιες εφαρμογές. Για τον λόγο αυτό, είναι αναγκαίο να ενθαρρυνθούν οι επενδύσεις σε νέες υποδομές ανακύκλωσης (για παράδειγμα, για προηγμένο εξοπλισμό απολύμανσης).

(18) Στον τομέα του γυαλιού, το WRAP προτίθεται να επιχορηγήσει μια νέα μονάδα η οποία θα μπορεί να ανακυκλώνει ως 80 000 τόνους αποβλήτων γυαλιού κατ' έτος (από οικιακά και εμπορικά απόβλητα) συνθλίβοντάς τα σε μόρια κατώτερα των 90 μικρών. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα είναι δυνατές και θα καταστούν ευκολότερες νέες τελικές χρήσεις, ιδίως για τα απόβλητα πράσινου γυαλιού των οποίων οι τελικές χρήσεις είναι επί του παρόντος περιορισμένες. Μια πιθανή χρήση για αυτή την ψιλή σκόνη γυαλιού θα ήταν ως συλλίπασμα για τούβλα και είδη υγιεινής. Πρόκειται για μια σχετικά καινοτόμο τεχνολογία. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτουν οι βρετανικές αρχές, η μόνη συγκρίσιμη εγκατάσταση στην Κοινότητα βρίσκεται στη Σουηδία, όπου η σκόνη γυαλιού χρησιμοποιείται ως προσθετικό στο τσιμέντο. Έχει ήδη επιλεγεί ένας δυνητικός δικαιούχος. Πρόκειται για κοινή επιχείρηση μεταξύ της Cleanaway Ltd και της Glass Group Ltd. Οι βρετανικές αρχές τονίζουν επίσης ότι το σχέδιο αυτό έχει και περαιτέρω πλεονεκτήματα για το περιβάλλον, πέραν της εναλλακτικής χρήσης 80 000 τόνων γυαλιού που διαφορετικά θα προορίζονταν για υγειονομική ταφή. Για παράδειγμα, η χρήση γυαλιού στα είδη υγιεινής θα μειώσει την ανάγκη εξόρυξης πρώτων υλών.

(19) Στον τομέα του πλαστικού, η προβλεπόμενη παρέμβαση του WRAP περιλαμβάνει την δημιουργία μιας νέας αυτοματοποιημένης εγκατάστασης διαλογής και ανακύκλωσης πλαστικών φιαλών, η οποία θα διαχωρίζει τα υλικά ανάλογα με το είδος και το χρώμα του πολυμερούς. Το διαχωρισμένο υλικό θα μετατρέπεται σε πλαστική πρώτη ύλη η οποία θα μπορεί να χρησιμοποιείται για την παραγωγή νέων πλαστικών φιαλών. Επί του παρόντος, η διαλογή των πλαστικών αποβλήτων γίνεται με το χέρι στο Ηνωμένο Βασίλειο και οι σύγχρονες εγκαταστάσεις παραγωγής πλαστικών φιαλών χρησιμοποιούν παρθένα πολυμερή. Το 2001, 460 000 τόνοι πλαστικών φιαλών καταναλώθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, εκ των οποίων λιγότερο από 500 τόνοι (0,1 %) περιελάμβαναν κάποιο ανακυκλωμένο υλικό.

(20) Όσον αφορά τα λιθώδη προϊόντα, οι βρετανικές αρχές έχουν ήδη επιβάλει εισφορά στην εξόρυξη των προϊόντων αυτών από το έδαφος προκειμένου να ενθαρρύνουν την επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων λιθωδών προϊόντων (προερχόμενων, για παράδειγμα, από εκσκαφές και οικοδομικά έργα). Λόγω του ήδη χαμηλού κόστους των παρθένων λιθωδών προϊόντων και του υψηλού κόστους του εξοπλισμού ανακύκλωσης των προϊόντων αυτών, η εισφορά από μόνη της δεν επαρκεί ως κίνητρο για επενδύσεις στον τομέα της ανακύκλωσης. Για το λόγο αυτό, το πρόγραμμα WRAP προτίθεται να επιχορηγήσει 20 σχέδια σε ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο τα οποία θα προβλέπουν τη δημιουργία εγκαταστάσεων διαλογής και ανακύκλωσης των αποβλήτων λιθωδών προϊόντων. Τα σχέδια αυτά θα αφορούν ιδίως τα απόβλητα λιθωδών προϊόντων τα οποία επί του παρόντος ανακυκλώνονται ελάχιστα, και ιδίως τα απόβλητα που χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο μόλυνσης από το έδαφος, την άργιλο και άλλες ρυπαντικές ουσίες. Η παρέμβαση του προγράμματος αναμένεται να αυξήσει την ανακύκλωση αποβλήτων λιθωδών προϊόντων κατά 2 εκατομμύρια τόνους μέχρι το 2004.

(21) Όσον αφορά τον τομέα των φυτικών λιπασμάτων, το WRAP θεωρεί ότι πρόκειται για έναν «ανώριμο» ακόμα τομέα ο οποίος δεν διαθέτει την κατάλληλη υποδομή για την συλλογή, επεξεργασία και λιπασματοποίηση των οργανικών αποβλήτων (κυρίως απόβλητα από κήπους ή δημόσια πάρκα). Αυτό οφείλεται στο σχετικά υψηλό κόστος εγκατάστασης της υποδομής και το χαμηλό κόστος των φυτικών λιπασμάτων. Το πρόγραμμα WRAP προτίθεται να στηρίξει ως 20 σχέδια τα οποία θα περιλαμβάνουν την μεταποίηση των οργανικών αποβλήτων σε βασικά φυτικά λιπάσματα καθώς και την παρασκευή ποιοτικά ανώτερων λιπασμάτων μέσω της ανάμειξης των βασικών αυτών φυτικών λιπασμάτων με άλλες ουσίες. Τα τελικά αυτά προϊόντα θα χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον για τις καλλιέργειες κηπευτικών, την διαμόρφωση φυσικών τοπίων και τις οργανικές καλλιέργειες. Αναμένεται ότι το μέτρο θα αυξήσει την ανακύκλωση οργανικών αποβλήτων κατά 500 000 τόνους καθώς και το μερίδιο αγοράς των λιπασμάτων στον εν λόγω τομέα. Για παράδειγμα, το 2002 στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα λιπασματοποιημένα προϊόντα αντιπροσώπευαν λιγότερο από 3 % των 3 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την καλλιέργεια κηπευτικών. Το προϊόν που χρησιμοποιείται συνήθως για τις χρήσεις αυτές είναι η τύρφη. Η αντικατάστασή της από λιπασματοποιημένα προϊόντα θα ωφελήσει περαιτέρω το περιβάλλον μέσω της διατήρησης των τυρφορυχείων.

2.2.3. *Επιλέξιμες δαπάνες*

(22) Οι βρετανικές αρχές συμπεριέλαβαν στον υπολογισμό των επιλέξιμων δαπανών το σύνολο των επενδύσεων που συνδέονται με τις δραστηριότητες ανακύκλωσης.

(23) Για παράδειγμα, όσον αφορά τα σχέδια στον τομέα του ξύλου, οι επιλέξιμες επενδύσεις περιλαμβάνουν τον εξοπλισμό διαχωρισμού, αποκοπής και θρυμματισμού ο οποίος είναι σε θέση να παράγει διάφορες ποιότητες μεταποιημένου ξύλου, τον εξοπλισμό για την απομάκρυνση των ρυπαντών καθώς και τον εξοπλισμό για την μεταποίηση του τελικού προϊόντος (για παράδειγμα, εξοπλισμός για την βαφή, τη συμπίεση σε μπάλες και την τοποθέτηση σε σάκους). Όσον αφορά τα σχέδια στον τομέα του γυαλιού, οι επιλέξιμες επενδύσεις περιλαμβάνουν τον εξοπλισμό σύνθλιψης που είναι σε θέση να παράγει λεπτή σκόνη γυαλιού. Όσον αφορά το σχέδιο για τις πλαστικές ύλες, οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνουν τον εξοπλισμό διαλογής και επεξεργασίας των πλαστικών αποβλήτων. Στην περίπτωση των φυτικών λιπασμάτων, οι επενδύσεις περιλαμβάνουν τον εξοπλισμό για τον θρυμματισμό, τον αερισμό, την ανάδευση και την ανάμιξη των οργανικών αποβλήτων. Τέλος, όσον αφορά τα λιθώδη προϊόντα, οι επενδύσεις περιλαμβάνουν τον εξοπλισμό διαλογής, ελέγχου, καθαρισμού, θρυμματισμού και σύνθλιψης των λιθωδών προϊόντων έτσι ώστε να πληρούν τις προδιαγραφές που είναι αναγκαίες για τις τελικές εφαρμογές.

(24) Οι βρετανικές αρχές θα αφαιρέσουν από τις εν λόγω επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες το κόστος των επενδύσεων που είναι αναγκαίες προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμόρφωση προς τα υποχρεωτικά πρότυπα. Θα αφαιρέσουν επίσης το καθαρό όφελος που θα αποκομίσει ο δικαιούχος κατά τη διάρκεια πέντε ετών, λαμβάνοντας υπόψη την εξοικονόμηση κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της πενταετούς επένδυσης, οποιαδήποτε αύξηση της παραγωγής κατά τη διάρκεια των πέντε ετών και κάθε αύξηση των εσόδων ή των άλλων πλεονεκτημάτων του δικαιούχου κατά την εν λόγω περίοδο. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του σχεδίου στο οποίο συμμετέχει η επιχείρηση Huntsmans Quarries Ltd, ο υπολογισμός των πλεονεκτημάτων περιλαμβάνει εκτίμηση του κέρδους μετά την αφαίρεση των φόρων συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών δαπανών, του κόστους κεφαλαίου και της εισφοράς που επιβάλλεται στα λιθώδη προϊόντα, με βάση την ανάλυση του κόστους που υποβάλλει η επιχείρηση. Στα κέρδη αυτά, τα οποία εκτιμώνται σε 110 000 στερλίνες, οι βρετανικές αρχές προσέθεσαν εκτίμηση του αποθεματικού της Huntsmans, ([8]) το οποίο εκτιμάται σε 26 532 στερλίνες. Από τα οφέλη αυτά, αφαίρεσαν ορισμένα συμπληρωματικά έξοδα, όπως τα πάγια έξοδα διαχείρισης, με αποτέλεσμα τα καθαρά οφέλη κατά τα πρώτα πέντε έτη να εκτιμώνται σε 109 632 στερλίνες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως σε σχέση με το σχέδιο για το γυαλί, δεν αναμένεται να υπάρξουν καθαρά οφέλη. Ωστόσο, το πρόγραμμα WRAP προβλέπει ότι το αντίστοιχο μερίδιο της ενίσχυσης θα καταβληθεί σε περίπτωση που υπάρξουν καθαρά κέρδη.

([8]) Χάρη στην παραγωγή ανακυκλωμένων λιθωδών προϊόντων, η επιχείρηση Huntsmans Quarries Ltd δεν θα εξορύσσει παρθένα λιθώδη προϊόντα από το ορυχείο της, η ζωή του οποίου θα παραταθεί.

2.2.4. *Ένταση της ενίσχυσης*

(25) Η ένταση της ενίσχυσης δεν θα υπερβαίνει το 30 %, συν τις επιπλέον εκατοστιαίες μονάδες που επιτρέπονται δυνάμει του σημείου 34 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών για σχέδια που αφορούν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή/και που βρίσκονται σε ενισχυόμενες περιοχές.

(26) Οι βρετανικές αρχές θα εξασφαλίσουν ότι κανένα σχέδιο δεν θα λάβει ενίσχυση για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες από άλλες πηγές αν το σύνολο των ενισχύσεων υπερβαίνει το ύψος των ενισχύσεων που εφαρμόζεται βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η τήρηση της αρχής αυτής, οι δικαιούχοι θα κληθούν να προσκομίσουν δήλωση σχετικά με άλλες ενισχύσεις για τις οποίες υπέβαλαν αίτηση.

2.2.5. *Προϋπολογισμός*

(27) Ο συνολικός προϋπολογισμός για το WRAP Environmental Grant Fund ανέρχεται σε 20,3 εκατομμύρια ευρώ. Ο συνολικός προϋπολογισμός για τα τρία σχέδια στον τομέα του ξύλου ανέρχεται σε is 0,75 εκατομμύρια ευρώ. Για το σχέδιο στον τομέα του γυαλιού, ο προϋπολογισμός είναι 1 εκατομμύριο ευρώ, ενώ για το σχέδιο στον τομέα των πλαστικών ανέρχεται σε 3,3 εκατομμύρια ευρώ. Ο προϋπολογισμός για τα 20 σχέδια που αφορούν τα λιθώδη προϊόντα ανέρχεται σε 8,55 εκατομμύρια ευρώ, ενώ στον τομέα των λιπασμάτων ανέρχεται σε 5,7 εκατομμύρια ευρώ.

2.2.6. *Ενημέρωση*

Οι βρετανικές αρχές θα ενημερώνουν ετησίως την Επιτροπή σχετικά με την εκτέλεση του σχεδίου.

2.3. **Το WRAP Lease Guarantee Fund**

(28) Όπως και το WRAP Environmental Grant Funding, το WRAP Lease Guarantee Fund στηρίζει επενδύσεις σε δραστηριότητες ανακύκλωσης και αποσκοπεί με τον τρόπο αυτό να αυξήσει την ικανότητα ανακύκλωσης των αποβλήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(29) Το ταμείο θα παρέχει εγγυήσεις οι οποίες θα καλύπτουν την μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού για τις ανάγκες της επεξεργασίας αποβλήτων και της παραγωγής προϊόντων από τα απόβλητα αυτά. Θα είναι επιλέξιμες μόνον οι μισθώσεις διάρκειας τουλάχιστον πέντε ετών. Η μέγιστη αξία ενός μεμονωμένου στοιχείου του ενεργητικού που θα χρηματοδοτείται βάσει αυτού του μέτρου θα είναι 5 εκατομμύρια στερλίνες. Όσον αφορά το μέρος του WRAP Lease Guarantee Fund το οποίο κοινοποιήθηκε βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών και αποτελεί αντικείμενο της παρούσας απόφασης, οι βρετανικές αρχές ανέλαβαν την δέσμευση να μην θεωρούν επιλέξιμα για χορήγηση εγγύησης μίσθωσης τα σχέδια «τεχνολογικής αιχμής». Με τον όρο αυτό νοείται μια διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η χρήση ενός αποβλήτου για την παραγωγή τελικού προϊόντος είναι οικονομικά συμφέρουσα και αποτελεί συνήθη πρακτική (για παράδειγμα, η χρήση αποβλήτων χαρτιού για την παραγωγή δημοσιογραφικού χαρτιού).

(30) Σύμφωνα με τις βρετανικές αρχές, οι εταιρείες μίσθωσης δεν είναι πρόθυμες να μισθώνουν εξοπλισμό ανακύκλωσης αποβλήτων. Αυτό οφείλεται στην χαμηλή αξία επαναπώλησης των ειδικευμένων μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται στον τομέα της ανακύκλωσης. Για το λόγο αυτό, οι εταιρείες μίσθωσης θεωρούν ότι οι συμβάσεις μίσθωσης τέτοιου εξοπλισμού έχουν υψηλό συντελεστή κινδύνου και, κατ' επέκταση, είναι δυσανάλογα δαπανηρές.

(31) Προκειμένου να επανορθωθεί η κατάσταση αυτή, οι εγγυήσεις που θα παρέχει το ταμείο θα καλύπτουν την απομένουσα αξία του εξοπλισμού, ο οποίος, σύμφωνα με την σύμβαση μίσθωσης, θα παραμένει στην ιδιοκτησία του μισθωτή και τον οποίο ο τελευταίος θα δύναται να πωλήσει στο τέλος της περιόδου μίσθωσης ή νωρίτερα, σε περίπτωση πτώχευσης του δικαιούχου. Πριν από την υπογραφή της σύμβασης, ο υπεύθυνος για τη διαχείριση θα ορίζει την απομένουσα αξία για το σχετικό στοιχείο του ενεργητικού μετά από διαπραγμάτευση με εκπροσώπους των μισθωτών. Το ταμείο θα είναι υποχρεωμένο να αγοράσει το εν λόγω στοιχείο του ενεργητικού στην συμφωνημένη απομένουσα αξία σε δύο περιπτώσεις: πτώχευση του δικαιούχου ή σε περίπτωση που η απομένουσα αξία του στοιχείου του ενεργητικού είναι κατώτερη από την αξία που καλύπτεται από την εγγύηση κατά το τέλος της περιόδου μίσθωσης.

(32) Προκειμένου να υπολογισθεί το καθαρό ισοδύναμο της επιχορήγησης για την εγγύηση αυτή, οι βρετανικές αρχές χρησιμοποίησαν τη μέθοδο που ορίζεται στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων ([9]), που ορίζει ότι το ισοδύναμο της επιχορήγησης ισούται με το καλυπτόμενο από την εγγύηση ποσό πολλαπλασιαζόμενο επί τον συντελεστή κινδύνου, μείον τα ασφάλιστρα. Στην περίπτωση επένδυσης ύψους 100 000 στερλινών η συνήθης απομένουσα αξία που καλύπτεται από την εγγύηση θα ήταν 20 000 στερλίνες. Σύμφωνα με τις αρχές του Ηνωμένου βασιλείου, ένα σύνηθες εμπορικό χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει κίνδυνο βάσης που ανέρχεται στο 10-20 % του επιτοκίου υπερημερίας. Λόγω του υψηλότερου κινδύνου που χαρακτηρίζει τις δραστηριότητες ανακύκλωσης τις οποίες καλύπτει το ταμείο, οι βρετανικές αρχές εκτιμούν ότι θα ήταν σκόπιμο να εφαρμοσθεί υψηλότερο ποσοστό επιτοκίου υπερημερίας, ήτοι 30 %. Κατά συνέπεια, το ισοδύναμο της επιχορήγησης για μια επένδυση 100 000 στερλινών θα ήταν 20 000 × 30 % = 6 000 στερλίνες. Είναι μάλλον απίθανο να καταβληθούν ασφάλιστρα στο WRAP. Αυτό σημαίνει ότι η ένταση της παρούσας ενίσχυσης θα είναι 6 000/100 000 = 6 %. Ο υπολογισμός της έντασης της ενίσχυσης βασίζεται στην υπόθεση ότι η απομένουσα αξία που καλύπτεται από την εγγύηση έχει ορισθεί στο 20 % της αξίας της επένδυσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η απομένουσα αξία που καλύπτεται από την εγγύηση μπορεί να υπερβαίνει το 20 %. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο υπολογισμός του στοιχείου της ενίσχυσης θα διαφέρει ανάλογα. Πάντως, οι βρετανικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι η ένταση της ενίσχυσης δεν θα έπρεπε κανονικά να είναι ανώτερη από 15 %.

(33) Το μέρος του WRAP Lease Guarantee Fund που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας ενίσχυσης αφορά την εφαρμογή του ταμείου σε επενδύσεις που πραγματοποιούν μεγάλες επιχειρήσεις σε μη ενισχυόμενες περιοχές και κοινοποιείται βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήρων γραμμών ([10]). Όπως και στην περίπτωση του WRAP Environmental Grant Funding, οι βρετανικές αρχές συμπεριέλαβαν στον υπολογισμό των επιλέξιμων δαπανών το σύνολο των επενδύσεων που συνδέονται με τις δραστηριότητες ανακύκλωσης, ήτοι στην προκειμένη περίπτωση, τις επενδύσεις που αφορούν τη μίσθωση που καλύπτεται από την εγγύηση. Από τις εν λόγω επιλέξιμες δαπάνες οι βρετανικές αρχές θα αφαιρέσουν επίσης το καθαρό όφελος που θα αποκομίσει ο δικαιούχος κατά τη διάρκεια περιόδου πέντε ετών.

(34) Το μέγεθος του Lease Guarantee Fund είναι περίπου 3,6 εκατομμύρια ευρώ, και θα είναι σε θέση να εγγυηθεί απομένουσα αξία μέγιστου ύψους 12 εκατομμύρια ευρώ κατά την πενταετή περίοδο (το ταμείο θα λειτουργεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2006). Δεδομένου ότι το ταμείο αυτό απευθύνεται κυρίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αναμένεται ότι λίγες μεγάλες επιχειρήσεις σε μη ενισχυόμενες περιοχές θα αποκομίσουν οφέλη από την εφαρμογή του μέτρου αυτού.

(35) Οι βρετανικές αρχές θα ενημερώνουν ετησίως την Επιτροπή σχετικά με τη λειτουργία του καθεστώτος.

3. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

(36) Η Επιτροπή είχε αμφιβολίες ότι το WRAP Environmental Grant Funding και το WRAP Lease Guarantee Fund μπορούσαν να εκτιμηθούν βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

(37) Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 29 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, οι επενδυτικές ενισχύσεις μπορούν να εγκριθούν σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν επενδύσεις ελλείψει υποχρεωτικών κοινοτικών προτύπων, καθώς και σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις πρέπει να πραγματοποιήσουν τις επενδύσεις για να συμμορφωθούν με εθνικά πρότυπα τα οποία είναι αυστηρότερα από τα κοινοτικά. Οι επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται στο πλαίσιο του WRAP Environmental Grant Funding και του WRAP Lease Guarantee Fund όχι μόνον δεν επιδιώκουν το στόχο αυτό αλλά αποσκοπούν να επιτρέψουν στο Ηνωμένο Βασίλειο να επιτύχει τους στόχους που έχει ορίσει η οδηγία για την υγειονομική ταφή. Η Επιτροπή παρατήρησε ότι οι επενδυτικές ενισχύσεις που επιτρέπονται βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών αποσκοπούν στην μείωση των εκπομπών ρύπων και της ρύπανσης που προκαλούνται από το δικαιούχο κατά την παραγωγική διαδικασία. Ο στόχος των καθεστώτων αυτών είναι διαφορετικός: στην προκειμένη περίπτωση θεωρείται ότι το σύνολο των δραστηριοτήτων των δικαιούχων (η ανακύκλωση αποβλήτων) παρέχει πλεονεκτήματα για το περιβάλλον. Η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες σχετικά με το αν ο στόχος των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών είναι να εφαρμόζονται σε τέτοιες περιπτώσεις.

([9]) ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14.

([10]) Όσον αφορά τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται από μεγάλες επιχειρήσεις σε ενισχυόμενες περιοχές ή από ΜΜΕ, η Επιτροπή, στην απόφασή της της 19ης Μαρτίου 2003, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι συμβιβάζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001 αντίστοιχα.

(38) Εξάλλου, ακόμα και αν υποτεθεί ότι οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται στα εν λόγω καθεστώτα, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες ως προς το αν ο υπολογισμός των επιλέξιμων δαπανών συμβιβάζεται με τις κατευθυντήριες γραμμές και τούτο διότι οι βρετανικές αρχές συμπεριέλαβαν το σύνολο των επενδύσεων που αφορούν τις δραστηριότητες ανακύκλωσης και επειδή δεν παρείχαν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο σκόπευαν να υπολογίσουν τα οφέλη που θα αποκόμιζαν οι δικαιούχοι της ενίσχυσης κατά την πενταετή περίοδο.

(39) Τέλος, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με το αν τα δύο αυτά καθεστώτα μπορούν να τύχουν άμεσης παρέκκλισης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 της συνθήκης δεδομένου ότι οι βρετανικές αρχές δεν είχαν προβάλλει κατά τρόπο ικανοποιητικό τους λόγους για τους οποίους η κρατική ενίσχυση στον τομέα αυτό ήταν αναγκαία αφενός, και αφετέρου δεν επηρεάζει τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΕΒΑΛΑΝ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

(40) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από 29 ενδιαφερόμενα μέρη. Οι παρατηρήσεις αυτές υποβλήθηκαν από τις κυβερνήσεις της Γερμανίας και της Ιρλανδίας, από τους ακόλουθους φορείς: Community Recycling Network, Local Authority Recycling Advisory Committee, Friends of the Earth, the Consumers' Association, Soft Drinks Association, Coca Cola Enterprises Ltd, Composting Association, Soil Association Producer Services, Royal Society for the Protection of Birds, Recycling of Used Plastics Ltd, Nampak Plastics, Dryden Aqua, Glass Recycling Group Ltd, Knauf Insulation, Dr Andrew Smith και Dr Philip Jackson για λογαριασμό της CERAM Research Ltd, Aggregate Industries UK Ltd, Hanson Aggregates Ltd, British Aggregates Association, Wood Recyclers Association, Wood Panel Industries Federation, Kronospan Ltd, Environmental, Food and Rural Affairs Committee, καθώς και τα ακόλουθα Μέλη του Κοινοβουλίου: κ. Colin Pickthall MP, κ. David Kidney MP, κα Helen Clarke MP και κα Julia Drown MP. Όλες οι παρατηρήσεις, εξαιρουμένων αυτών που υπέβαλε η British Aggregates Association, είναι υπέρ των καθεστώτων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα WRAP.

(41) Η British Aggregates Association ισχυρίζεται ότι η προτεινόμενη ενίσχυση θα οδηγήσει σε διακρίσεις μεταξύ των διαφόρων ειδών αποβλήτων λιθωδών προϊόντων. Σύμφωνα με την ένωση, η ενίσχυση θα χορηγηθεί στις επιχειρήσεις που ανακυκλώνουν απόβλητα της βιομηχανικής επεξεργασίας ορυκτών και απόβλητα της εξόρυξης γρανίτη και σχιστόλιθου. Κατά συνέπεια, το μέτρο δεν μπορεί να έχει περιβαλλοντικά οφέλη δεδομένου ότι τα επιδοτούμενα ανακυκλωμένα υλικά απλώς θα αντικαθιστούν άλλα υλικά που ανακυκλώνονται σήμερα χωρίς επιδότηση.

(42) Οι παρατηρήσεις των άλλων μερών είναι παρόμοιες ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή. Υπογραμμίζουν την αδυναμία της αγοράς όσον αφορά την ανακύκλωση των διαφόρων αποβλήτων καθώς και το μη ικανοποιητικό επίπεδο της επιλεκτικής συλλογής αποβλήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ορισμένα μέρη αναγνωρίζουν ότι η αύξηση των φόρων για την υγειονομική ταφή μπορεί να συμβάλει στην επίλυση του προβλήματος αλλά τούτο δεν μπορεί να γίνει αν δεν βρεθούν οικονομικές εναλλακτικές λύσεις για την υγειονομική ταφή. Κατά την άποψη των μερών, η παρέμβαση του WRAP θα συμβάλει στην δημιουργία εναλλακτικών συστημάτων και αγορών για τα ανακυκλώσιμα προϊόντα.

(43) Στις περισσότερες παρατηρήσεις υπογραμμίζεται η περιορισμένη στήριξη που παρέχει το πρόγραμμα WRAP, καθώς και το γεγονός ότι τα σχετικά μέτρα δεν θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον ανταγωνισμό. Ταυτόχρονα, τονίζουν τις θετικές συνέπειες των μέτρων στο περιβάλλον λόγω της μείωσης των αποβλήτων που θα προορίζονται για υγειονομική ταφή. Ορισμένα τρίτα μέρη αναφέρουν πιο συγκεκριμένα πλεονεκτήματα. Για παράδειγμα, η Royal Society for the Protection of Birds υπογραμμίζει τα προβλήματα που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση τυρφορυχείων και τον αντίκτυπό τους στους βιοτόπους των πουλιών. Η αντικατάσταση της τύρφης από φυτικά λιπάσματα θα συμβάλει στην προστασία των φυσικών αυτών βιοτόπων.

(44) Κατά συνέπεια, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, εκτός της British Aggregates Association, θεωρούν ότι πρόκειται για μια σαφή περίπτωση περιβαλλοντικής ενίσχυσης η οποία θα πρέπει να τύχει παρέκκλισης βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

5. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(45) Όσον αφορά το αν μπορούν να εφαρμοσθούν οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές, οι βρετανικές αρχές διατείνονται ότι δεν υπάρχει λόγος να περιορισθεί η εφαρμογή τους στην ρύπανση που προκαλείται από τον δικαιούχο, όπως αναφέρεται στην απόφαση της Επιτροπής για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Υπογραμμίζουν ότι σύμφωνα με το σημείο 42 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, μπορεί να εγκριθεί ενίσχυση για τη διαχείριση των αποβλήτων. Υπενθυμίζουν επίσης ότι οι κατευθυντήριες γραμμές αναφέρονται στην κοινοτική στρατηγική για τη διαχείριση των αποβλήτων, σύμφωνα με την οποία η διαχείριση των αποβλήτων αποτελεί «στόχο προτεραιότητας της Κοινότητας με κύριο σκοπό τον περιορισμό των περιβαλλοντικών κινδύνων» ([11]). Κατά συνέπεια, δεν είναι σωστό, κατά την άποψη των βρετανικών αρχών, να εξαιρούνται a priori από τις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές μέτρα που αποσκοπούν να αυξήσουν την ανακύκλωση αποβλήτων.

([11]) COM(96) 399 τελικό της 30.7.1996.

(46) Όσον αφορά το σημείο 29 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, οι βρετανικές αρχές θεωρούν ότι σημαίνει απλώς ότι μια επιχείρηση δεν μπορεί να λάβει ενίσχυση αν η ενίσχυση αυτή έχει ως μόνο στόχο να την βοηθήσει να εκπληρώσει μια νομική υποχρέωση που επιβάλλεται από την κοινοτική νομοθεσία. Αν δεν υπάρχει σχετική νομοθεσία, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση, η ενίσχυση μπορεί να έχει το επιδιωκόμενο προτρεπτικό αποτέλεσμα και δεν μπορεί να αποκλεισθεί από την λήψη κρατικών ενισχύσεων βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Επιπλέον, οι βρετανικές αρχές προσθέτουν ότι δεν απαγορεύεται ρητά σε ένα κράτος μέλος να στηρίζει επιχειρήσεις που το βοηθούν να τηρήσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την κοινοτική νομοθεσία. Για τους λόγους αυτούς, οι βρετανικές αρχές θεωρούν ότι τα εν λόγω δύο μέτρα ενίσχυσης μπορούν να υπαχθούν στο πεδίο εφαρμογής των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

(47) Όσον αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες, οι βρετανικές αρχές αναφέρονται στο σημείο 37 των κατευθυντήριων γραμμών που ορίζουν ότι «οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να περιορίζονται αυστηρά στις πρόσθετες αρχικές επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων». Δεδομένου ότι ο περιβαλλοντικός στόχος των μέτρων είναι η αύξηση της ανακύκλωσης αποβλήτων, οι βρετανικές αρχές προβάλλουν το επιχείρημα ότι όλες οι συμπληρωματικές επενδυτικές δαπάνες που είναι αναγκαίες για την αύξηση της ανακύκλωσης αποβλήτων, δηλαδή όλες οι επενδύσεις που έχουν σχέση με τις δραστηριότητες ανακύκλωσης, θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες. Όσον αφορά τον υπολογισμό των πλεονεκτημάτων που αποκομίζει ο δικαιούχος της ενίσχυσης κατά την πρώτη πενταετία, οι βρετανικές αρχές παρείχαν λεπτομερή περιγραφή του τρόπου με τον οποίο υπολογίζονται με διάφορα συγκεκριμένα παραδείγματα.

(48) Αν η Επιτροπή αποφανθεί ότι οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στην παρούσα υπόθεση, οι βρετανικές αρχές διατείνονται ότι μπορούν να τύχουν άμεσης παρέκκλισης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης. Σχετικά με το θέμα της αναγκαιότητας της ενίσχυσης, οι βρετανικές αρχές υπογραμμίζουν καταρχήν ότι έχουν ληφθεί μέτρα για την αύξηση της ανακύκλωσης αποβλήτων βασισμένα στην αρχή της εσωτερίκευσης των δαπανών. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν αύξηση των φόρων για την υγειονομική ταφή. Ωστόσο, δεδομένου ότι το κόστος της υγειονομικής ταφής χωρίς τους φόρους είναι ιδιαίτερα χαμηλό στο Ηνωμένο Βασίλειο, ακόμα και μετά την επιβολή των φόρων το κόστος στο Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθεί να είναι κατά πολύ κατώτερο από το μέσο κόστος στην Ευρώπη και, ως εκ τούτου, το μέτρο αυτό δεν επαρκεί από μόνο του για να αποτρέψει την αυξημένη διάθεση αποβλήτων για υγειονομική ταφή. Εξάλλου, το γεγονός ότι δεν πραγματοποιείται υγειονομική ταφή δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι γίνεται ανακύκλωση. Για τον λόγο αυτό οι βρετανικές αρχές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι είναι αναγκαίο να επικεντρωθεί η ενίσχυση στην ανακύκλωση στο πλαίσιο του προγράμματος WRAP. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, δύναται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις που προωθούν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών και εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον. Στην προκειμένη περίπτωση, οι βρετανικές αρχές ισχυρίζονται ότι τα δύο αυτά καθεστώτα ενισχύσεων αποσκοπούν στην στήριξη της ανακύκλωσης αποβλήτων, γεγονός που συμβαδίζει πλήρως με την περιβαλλοντική πολιτική της Κοινότητας. Εξάλλου, η ενίσχυση είναι αναλογική και δεν νοθεύει τον ανταγωνισμό. Τα ποσά των ενισχύσεων είναι σχετικά μικρά, οι ενισχύσεις αφορούν τομείς στους οποίους η αγορά παρουσιάζει αδυναμία ενώ η διοργάνωση διαγωνισμών εξασφαλίζει ότι παρέχεται μόνο το ελάχιστο ποσοστό στήριξης για την ενίσχυση των δυνάμεων της αγοράς.

(49) Σχετικά με την συγκεκριμένη αιτίαση της British Aggregate Association, οι βρετανικές αρχές απάντησαν ότι τα απόβλητα λιθωδών προϊόντων κατά των οποίων λέγεται ότι πραγματοποιούνται διακρίσεις αποτελούν στην πραγματικότητα παραπροϊόντα της εξόρυξης παρθένων λιθωδών προϊόντων. Οι βρετανικές αρχές δεν θεωρούν ότι τα προϊόντα αυτά συνιστούν πραγματικά απόβλητα των οποίων η ανακύκλωση πρέπει να υποστηριχθεί, δεδομένου ότι αυτό θα ενθάρρυνε επίσης την εξόρυξη παρθένων λιθωδών προϊόντων και θα εξουδετέρωνε τον στόχο της χρησιμοποίησης και ανακύκλωσης λιθωδών προϊόντων. Βάσει του WRAP Environmental Grant Funding, οι βρετανικές αρχές θα περιορίσουν την στήριξη που παρέχουν στην ανακύκλωση λιθωδών προϊόντων, δηλαδή λιθωδών προϊόντων που έχουν χρησιμοποιηθεί μόνο μια φορά και λιθωδών προϊόντων που συνιστούν παραπροϊόντα βιομηχανικών επεξεργασιών εκτός της εξόρυξης παρθένων λιθωδών προϊόντων, όπως απόβλητα ορυκτών προερχόμενα από την παραγωγή πορσελάνης, αργίλου, άνθρακα και γρανίτη.

6. **ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ**

6.1. **Το καθεστώς WRAP Environmental Grant Funding**

6.1.1. Ύπαρξη στοιχείου ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

(50) Βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη μέλη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.»

(51) Στην προκειμένη περίπτωση, το μέτρο χρηματοδοτείται με πόρους που χορηγεί το κράτος μέσω του προγράμματος WRAP. Το μέτρο παρέχει επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα σε ορισμένες επιχειρήσεις, οι οποίες ασκούν δραστηριότητες σε συγκεκριμένους τομείς, υπό μορφή επιχορήγησης. Η χρήση της διαδικασίας διαγωνισμών μπορεί να εξασφαλίσει ότι το ποσό της ενίσχυσης θα περιορίζεται στο

ελάχιστο αναγκαίο ποσό αλλά δεν αναιρεί τον χαρακτήρα ενίσχυσης του μέτρου. Εξάλλου, τα απόβλητα που ανακυκλώνονται μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διεθνών συναλλαγών. Για παράδειγμα, υπολογίζεται ότι το 25 % σχεδόν των αποβλήτων πλαστικών του Ηνωμένου Βασιλείου εξήχθησαν το 2001, ενώ εισήχθησαν 10 000 αποβλήτων γυαλιού, κυρίως από την Ιρλανδία. Επίσης, τα τελικά προϊόντα που παράγονται από απόβλητα (για παράδειγμα, στρωμνές ζώων ή ενεργός άνθρακας από απόβλητα ξύλου ή είδη υγιεινής που περιέχουν απόβλητα γυαλιών) μπορούν επίσης να διατεθούν στο διεθνές εμπόριο. Για τους λόγους αυτούς, το WRAP Environmental Grant Funding συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης.

6.1.2. *Εκτίμηση της συμβατότητας με το άρθρο 87 της συνθήκης*

(52) Η Επιτροπή εξέτασε αν μπορούν να εφαρμοσθούν οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης ΕΚ. Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 2 θα μπορούσαν να ληφθούν σαν βάση προκειμένου να εκτιμηθεί αν η ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Όμως, η ενίσχυση δεν έχει κοινωνικό χαρακτήρα και δεν χορηγείται σε μεμονωμένους καταναλωτές, δεν προορίζεται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα και δεν αποσκοπεί στην αντιστάθμιση των οικονομικών μειονεκτημάτων που προκλήθηκαν από τη διαίρεση της Γερμανίας. Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχεία α), β) και γ) της συνθήκης και αναφέρονται στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση, σε σχέδια κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και στην προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν μπορούν ούτε και αυτές να εφαρμοσθούν. Σε κάθε περίπτωση, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν επιχείρησε να αιτιολογήσει την ενίσχυση βάσει των διατάξεων αυτών.

(53) Όσον αφορά το πρώτο μέρος της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, δηλαδή τις ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, η Επιτροπή σημειώνει ότι η ενίσχυση δεν έχει στόχους που συνδέονται με την έρευνα και ανάπτυξη. Ούτε και μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζεται με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2000. Όλα τα σχέδια του WRAP Environmental Grant Funding που συμβιβάζονταν με τα δύο αυτά νομικά κείμενα αποτέλεσαν αντικείμενο ευνοϊκής απόφασης της Επιτροπής στις 19 Μαρτίου 2003. Κατά συνέπεια, εξ ορισμού, το WRAP Environmental Grant Funding περιλαμβάνει αποκλειστικά σχέδια τα οποία δεν συμβιβάζονται με τους κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ή τις ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

(54) Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταθεί αν το πρόγραμμα αυτό μπορεί να τύχει παρέκκλισης δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης με βάση άλλα κριτήρια από αυτά που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις 52 και 53. Η Επιτροπή θα εκτιμήσει στις επόμενες αιτιολογικές σκέψεις κατά πόσον το WRAP Environmental Grant Funding συμβιβάζεται με τις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές και κατά πόσον συμβιβάζεται άμεσα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης.

6.1.2.1. Εκτίμηση βάσει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών

(55) Στην απόφασή της τής 19ης Μαρτίου 2003, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το WRAP Environmental Grant Funding παρουσιάζει πλεονεκτήματα για το περιβάλλον δεδομένου ότι η ανακύκλωση των αποβλήτων είναι πιο φιλική προς το περιβάλλον από την υγειονομική ταφή τους. Ωστόσο, στην απόφασή της τής 17ης Ιουλίου 2003, στην υπόθεση C 61/2002 Shotton σχετικά με την επανεπεξεργασία δημοσιογραφικού χαρτιού, που αφορούσε επενδυτικές ενισχύσεις για την ανακύκλωση αποβλήτων χαρτιού, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούσαν να εφαρμοσθούν σε ενισχύσεις αυτού του είδους. Δεδομένου ότι η υπόθεση αυτή αποτελεί μεμονωμένη εφαρμογή του WRAP Environmental Grant Funding στον συγκεκριμένο τομέα των αποβλήτων χαρτιού, το ίδιο συμπέρασμα μπορεί να συναχθεί σε σχέση με το καθεστώς στο σύνολό του.

(56) Οι λόγοι για τους οποίους δεν εφαρμόζονται οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές είναι οι ακόλουθοι. Σύμφωνα με το σημείο 29 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, μπορεί να χορηγηθούν επενδυτικές ενισχύσεις «που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να υπερβούν τα ισχύοντα κοινοτικά πρότυπα ή σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν επενδύσεις ελλείψει υποχρεωτικών κοινοτικών προτύπων […]».

(57) Η πρώτη δυνατότητα που προβλέπεται στο σημείο 29 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να υπερβούν τα ισχύοντα κοινοτικά πρότυπα, δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή. Η ενίσχυση χορηγείται με σκοπό τη γενικότερη βελτίωση του περιβάλλοντος στο Ηνωμένο Βασίλειο και για να μπορέσει το Ηνωμένο Βασίλειο να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις οδηγίες για την υγειονομική ταφή και τις συσκευασίες. Η ενίσχυση δεν χορηγείται για να επιτρέψει στους δικαιούχους να υπερβούν τα πρότυπα που τους αφορούν άμεσα.

(58) Όσον αφορά τη δεύτερη δυνατότητα που προβλέπεται στο σημείο 29 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η οποία αφορά την χορήγηση ενίσχυσης σε περίπτωση που οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν επενδύσεις ελλείψει υποχρεωτικών κοινοτικών προτύπων, το Ηνωμένο Βασίλειο προέβαλε το επιχείρημα ότι τα σχετικά πρότυπα εφαρμόζονταν στο ίδιο το κράτος μέλος και όχι στην επιχείρηση και ότι, κατά συνέπεια, θα έπρεπε να επιτραπεί η χορήγηση επενδυτικής ενίσχυσης δυνάμει των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Στην απόφασή της στην υπόθεση C 61/2002, η Επιτροπή είχε ήδη απορρίψει το επιχείρημα αυτό. Η παρέκκλιση αυτή πρέπει να ερμηνευτεί υπό το φως του σημείου 18 στοιχείο β) των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, το οποίο ορίζει ότι οι ενισχύσεις «μπορεί επίσης να αποτελέσουν κίνητρο ώστε οι επιχειρήσεις να υπερβούν τα περιβαλλοντικά πρότυπα ή να προβούν σε πρόσθετες επενδύσεις με

σκοπό να καταστήσουν λιγότερο ρυπογόνες τις εγκαταστάσεις τους». Πάνω σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή θεωρεί ότι το σημείο των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών αφορά περιπτώσεις επενδυτικών ενισχύσεων κατά τις οποίες μια επιχείρηση πραγματοποιεί επενδύσεις με στόχο να βελτιώσει την δική της περιβαλλοντική απόδοση και να μειώσει την ρύπανση που προκαλεί. Τούτο δεν ισχύει όσον αφορά το υπό εξέταση καθεστώς.

(59) Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι καμιά άλλη διάταξη των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών δεν εφαρμόζεται στην παρούσα υπόθεση. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι μπορούν να επιτραπούν λειτουργικές ενισχύσεις για την προώθηση της διαχείρισης των αποβλήτων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στα σημεία 42 ως 46 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Ωστόσο, τα υπό εξέταση μέτρα τα οποία συνιστούν επενδυτικές ενισχύσεις, δεν πληρούν τους όρους αυτούς.

(60) Οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου προσπάθησαν να κάνουν διάκριση μεταξύ της υπόθεσης C 61/2002 Shotton Paper και της παρούσας υπόθεσης, και ισχυρίσθηκαν ότι υπήρχαν αρκετές διαφορές μεταξύ των δύο υποθέσεων ώστε να είναι δυνατό να συναχθούν διαφορετικά συμπεράσματα ως προς το εφαρμόσιμο των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών στην παρούσα υπόθεση. Ειδικότερα, παρατήρησαν ότι η υπόθεση Shotton Paper αφορούσε πολύ υψηλότερο ποσό ενίσχυσης από τα μεμονωμένα ποσά που χορηγούνται στο πλαίσιο του WRAP Environmental Grant Funding, ότι αφορούσε μια ώριμη αγορά ενώ το καθεστώς προορίζεται για νέες αγορές με σαφείς αδυναμίες, και ότι το μέτρο ενίσχυσης επιχορηγεί μια διαδικασία «τεχνολογικής αιχμής» ενώ οι τεχνολογίες που αποσκοπεί να αναπτύξει το WRAP Environmental Grant Funding δεν έχουν δοκιμαστεί στην αγορά. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα επιχειρήματα αυτά αφορούν γεγονότα τα οποία έχουν σημασία στο πλαίσιο της συζήτησης σχετικά με τη δυνατότητα άμεσης εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης. Δεν επαρκούν, όμως, για να μεταβάλουν τη νομική ερμηνεία εκ μέρους της Επιτροπής του σημείου 29 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να εφαρμοσθούν στην παρούσα υπόθεση.

(61) Κατά συνέπεια, συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές δεν εφαρμόζονται στο WRAP Environmental Grant Funding.

6.1.2.2. Άμεση εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης

(62) Η χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων για την ανακύκλωση αποβλήτων δεν προβλέπεται στις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές παρά τα περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα της δραστηριότητας αυτής. Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να εξετασθεί αν αυτό το είδος ενίσχυσης πληροί τα κριτήρια ώστε να είναι απευθείας συμβατό με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης.

(63) Το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ορίζει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον» δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

(64) Η Επιτροπή παρατηρεί καταρχήν ότι ο στόχος αυτού του μέτρου ενίσχυσης είναι να ενθαρρύνει την ανακύκλωση αποβλήτων. Η ανακύκλωση αποβλήτων αποτελεί σημαντικό στοιχείο της διαχείρισης των αποβλήτων την οποία η Επιτροπή θεωρεί «στόχο προτεραιότητας της Κοινότητας με κύριο σκοπό τον περιορισμό των περιβαλλοντικών κινδύνων» ([12]). Η σημασία του στόχου αυτού υπογραμμίζεται από την οδηγία για την υγειονομική ταφή, η οποία καλεί τα κράτη μέλη να μειώσουν τη διάθεση των δημόσιων αποβλήτων στους χώρους υγειονομικής ταφής, καθώς και την οδηγία περί συσκευασιών, η οποία προβλέπει σημαντική αύξηση της ανακύκλωσης απορριμμάτων συσκευασίας. Κατά συνέπεια, η ανακύκλωση αποτελεί οικονομική δραστηριότητα η ανάπτυξη της οποίας θα έπρεπε να ενθαρρυνθεί λόγω των πλεονεκτημάτων της για το περιβάλλον, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο.

(65) Προκειμένου να είναι συμβατό με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, το μέτρο ενίσχυσης πρέπει να είναι επίσης ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο και να μην αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον. Η Επιτροπή παραθέτει ορισμένα στοιχεία σχετικά με την εκτίμηση της αναλογικότητας αυτού του είδους ενισχύσεων στην απόφασή της στην υπόθεση C 61/2002 στην οποία είχε αποφανθεί ότι η ενίσχυση που είχε χορηγηθεί για να ενισχυθεί η ικανότητα ανακύκλωσης αποβλήτων χαρτιού της Shotton δεν ήταν ούτε αναλογική ούτε αναγκαία και οδηγούσε σε αθέμιτη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή παρατήρησε αρχικά ότι η παραγωγή δημοσιογραφικού χαρτιού από απόβλητα χαρτιού αποτελεί τη συνήθη πρακτική, η οποία είναι οικονομικά συμφέρουσα και ευρέως διαδεδομένη. Κατά συνέπεια, η χορήγηση ενίσχυσης για την ανάπτυξη εξοπλισμού αυτού του είδους δεν φαινόταν ούτε αναλογική ούτε αναγκαία. Εξάλλου, δεδομένου του υψηλού ποσού της ενίσχυσης (35 εκατομμύρια ευρώ), που χορηγήθηκε σε μια μόνο επιχείρηση η οποία αποτελεί σημαντικό φορέα στην αγορά δημοσιογραφικού χαρτιού, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση θα οδηγούσε σε αθέμιτη στρέβλωση του ανταγωνισμού.

(66) Η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι δυνατό να συναχθεί διαφορετικό συμπέρασμα σχετικά με το εν λόγω μέτρο ενίσχυσης. Οι βρετανικές αρχές προέβαλαν με πειστικότητα το επιχείρημα ότι τα σχέδια που προορίζονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του WRAP Environmental Grant Funding δεν περιλαμβάνουν διαδικασίες «τεχνολογικής αιχμής», δυνάμενες να χαρακτηρισθούν διαδικασίες κατά τις οποίες η χρήση ενός απόβλητου για την παραγωγή ενός τελικού προϊόντος είναι οικονομικά συμφέρουσα και συνεπώς συνιστά συνήθη πρακτική. Ορισμένα από τα σχέδια WRAP περιλαμβάνουν τεχνικές οι οποίες έχουν δοκιμαστεί ελάχιστα στην αγορά. Τούτο συμβαίνει στην περίπτωση του σχεδίου σχετικά με το

([12]) Κοινοτική στρατηγική για τη διαχείριση των αποβλήτων. COM(96) 399 τελικό της 30.7.1996.

γυαλί, κατά το οποίο το γυαλί κονιοποιείται και στη συνέχεια ενσωματώνεται σε είδη υγιεινής και τούβλα, ή του σχεδίου που αφορά το πλαστικό, που προβλέπει τη χρήση αυτοματοποιημένου εξοπλισμού διαλογής των πλαστικών φιαλών (η οποία στο Ηνωμένο Βασίλειο πραγματοποιείται με το χέρι). Άλλα σχέδια, όπως αυτά που αφορούν το ξύλο, τα φυτικά λιπάσματα ή τα λιθώδη προϊόντα, περιλαμβάνουν δραστηριότητες κατά τις οποίες η χρήση απόβλητων ως πρώτη ύλη δεν αποτελεί συνήθη πρακτική. Στην περίπτωση του ξύλου, για παράδειγμα, το κόστος των αποβλήτων ξύλου που έχουν υποστεί επεξεργασία προς ανακύκλωση είναι συνήθως υψηλότερο από το κόστος του παρθένου ξύλου που έχει υποστεί επεξεργασία για παρόμοιες εφαρμογές, πράγμα που καθιστά μη συμφέρουσα την χρήση τους. Δεδομένου ότι το καθεστώς ενισχύσεων δεν καταβάλλει επιχορήγηση για διαδικασίες «τεχνολογικής αιχμής», η ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία.

(67) Όσον αφορά τον αντίκτυπο του μέτρου στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, η Επιτροπή παρατηρεί καταρχήν ότι τα ποσά της ενίσχυσης είναι σαφώς κατώτερα από αυτά που χορηγήθηκαν στην υπόθεση Shotton Paper. Η μεγαλύτερη μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται στο πλαίσιο του υπό εξέταση καθεστώτος ανέρχεται σε 3,3 εκατομμύρια ευρώ, σε σύγκριση με τα 35 εκατομμύρια ευρώ που χορηγήθηκαν στην υπόθεση Shotton. Εξάλλου, για τα περισσότερα απόβλητα, η ενίσχυση κατανέμεται σε διάφορα σχέδια (ως είκοσι στην περίπτωση των φυτικών λιπασμάτων και των λιθωδών προϊόντων). Όλες οι παρατηρήσεις εκτός από μία είναι υπέρ του σχεδίου. Μόνον οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την British Aggregates Association υπογραμμίζουν τον δυνητικό αρνητικό αντίκτυπο του μέτρου στον ανταγωνισμό, στον συγκεκριμένο τομέα των λιθωδών προϊόντων, δεδομένου ότι θα οδηγούσε σε διάκριση μεταξύ διαφόρων τύπων ανακυκλωμένων προϊόντων. Ωστόσο, φαίνεται ότι τα απόβλητα λιθωδών προϊόντων τα οποία φέρονται ως αντικείμενο διακρίσεων είναι παραπροϊόντα της εξόρυξης παρθένων λιθωδών προϊόντων. Οι βρετανικές αρχές ισχυρίζονται ότι τα προϊόντα αυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν πραγματικά απόβλητα. Ωστόσο, σύμφωνα με τον ορισμό των αποβλήτων που περιλαμβάνεται στην οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1975, σχετικά με τα απόβλητα ([13]), τα παραπροϊόντα αυτού του είδους πρέπει γενικά να θεωρούνται απόβλητα. Επιπλέον, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επιβεβαίωσε πρόσφατα κριτήρια για την κατά περίπτωση εκτίμηση του κατά πόσον τα παραπροϊόντα μπορούν να θεωρούνται απόβλητα ([14]). Η νομολογία αυτή δεν αλλοιώνει το γενικό συμπέρασμα ότι τα παραπροϊόντα της εξόρυξης παρθένων λιθωδών προϊόντων πρέπει να θεωρούνται απόβλητα. Παρ' όλα αυτά, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι σκόπιμο να μην παρέχεται στήριξη στην επεξεργασία των παραπροϊόντων της εξόρυξης παρθένων λιθωδών προϊόντων εφόσον αυτό θα είχε ως ανεπιθύμητο αποτέλεσμα να ενθαρρύνει εξόρυξη παρθένων λιθωδών προϊόντων που θα εξουδετέρωνε τον στόχο της προώθησης της ανακύκλωσης προϊόντων που έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί. Εξάλλου, τα σχετικά σχέδια θα αφορούσαν κυρίως τα απόβλητα λιθωδών προϊόντων τα οποία σήμερα ανακυκλώνονται ελάχιστα, και ιδίως τα αυτά που έχουν υποστεί υψηλό βαθμό μόλυνσης από το έδαφος, την άργιλο και άλλους ρυπαντές. Η κατάσταση των εν λόγω απόβλητων λιθωδών προϊόντων διαφέρει σαφώς από αυτήν των παραπροϊόντων της εξόρυξης παρθένων λιθωδών προϊόντων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πραγματοποιείται διάκριση στον τομέα των λιθωδών προϊόντων.

(68) Επιπλέον, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η ενίσχυση προκαλεί αθέμιτη στρέβλωση του ανταγωνισμού, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ένταση των ενισχύσεων που χορηγούνται στα διάφορα σχέδια. Οι βρετανικές αρχές έχουν βασίσει τον υπολογισμό των επιλέξιμων δαπανών και των αντίστοιχων εντάσεων των ενισχύσεων στις αρχές που ορίζονται στις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές. Η Επιτροπή έχει ήδη καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές δεν εφαρμόζονται στο υπό εξέταση μέτρο ενίσχυσης. Ωστόσο, δεδομένου του περιβαλλοντικού στόχου του WRAP Environmental Grant Funding, είναι σκόπιμο να ληφθούν ως βάση οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές σε σχέση με τον τρόπο υπολογισμού των επιλέξιμων δαπανών και της έντασης των ενισχύσεων στην παρούσα υπόθεση.

(69) Όσον αφορά τις επιλέξιμες δαπάνες, το σημείο 37 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών ορίζει ότι «οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να περιορίζονται αυστηρά στις πρόσθετες αρχικές επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων», πράγμα που συνήθως γίνεται αφαιρώντας από τις επιλέξιμες δαπάνες «το κόστος επένδυσης συγκρίσιμης στο τεχνικό επίπεδο αλλά η οποία δεν επιτρέπει την επίτευξη της ίδιας προστασίας του περιβάλλοντος». Δυνάμει του WRAP Environmental Grant Funding scheme, οι βρετανικές αρχές δεν αφαίρεσαν το κόστος κανενός συγκρίσιμου προγράμματος από τις επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες. Η προσέγγιση αυτή φαίνεται δικαιολογημένη λόγω του συγκεκριμένου χαρακτήρα του μέτρου. Όπως εξηγείται στο σημείο 6.1.2.1 ανωτέρω, οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονται στα μέτρα ενίσχυσης αποσκοπούν να καταστήσουν πιο φιλικές προς το περιβάλλον ορισμένες παραγωγικές δραστηριότητες με το να μειώνουν τις εκπομπές ρυπογόνων ουσιών. Αυτός είναι ο λόγος που το σημείο 37 συνιστά την αφαίρεση από τις επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες του κόστους μιας συγκρίσιμης, λιγότερο φιλικής προς το περιβάλλον επένδυσης. Ωστόσο, στην παρούσα υπόθεση η κατάσταση είναι διαφορετική εφόσον το σύνολο τη οικονομικής δραστηριότητας του δικαιούχου της ενίσχυσης (ανακύκλωση αποβλήτων) είναι φιλική προς το περιβάλλον. Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να θεωρηθεί επιλέξιμο το συνολικό κόστος της επένδυσης. Επιπλέον, όπως συνιστά το σημείο 37 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, οι βρετανικές αρχές αφαίρεσαν από το κόστος των επενδύσεων αυτών τα πλεονεκτήματα για περίοδο πέντε ετών και παρείχαν στην Επιτροπή περιγραφή του υπολογισμού των πλεονεκτημάτων αυτών. Οι υπολογισμοί μοιάζουν να είναι σωστοί. Η ένταση των ενισχύσεων που υπολογίσθηκαν βάσει των εν λόγω επιλέξιμων δαπανών δεν θα υπερβαίνει τα όρια που ορίζονται στα σημεία 34 και 35 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών.

(70) Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι χρησιμοποιείται διαδικασία ανοικτού διαγωνισμού για την επιλογή των δικαιούχων και τον καθορισμό του ύψους της ενίσχυσης. Το σύστημα αυτό συμβάλλει στο να εξασφαλίζεται ότι η ενίσχυση περιορίζεται στο ελάχιστο και είναι αναλογική.

([13]) ΕΕ L 194 της 25.7.1975, σ. 39· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 96/350/ΕΚ (ΕΕ L 135 της 6.6.1996, σ. 32).

([14]) Βλέπε απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2003, στην υπόθεση C-114/2001 AvestaPolarit Chrome Oy (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί).

(71) Δεδομένου ότι τα χορηγούμενα ποσά των ενισχύσεων είναι σχετικά μικρά, ότι υπολογίζονται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές και καθορίζονται μετά από ανοικτό διαγωνισμό, καθώς και ότι δεν προβλήθηκε κανένα πειστικό επιχείρημα που να αποδεικνύει ότι το μέτρο προκαλεί αθέμιτη στρέβλωση του ανταγωνισμού, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το WRAP Environmental Grant Funding δεν αλλοιώνει τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

(72) Υπό το φως των ανωτέρω, συνάγεται το συμπέρασμα ότι το WRAP Environmental Grant Funding συμβιβάζεται με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης.

(73) Η Επιτροπή προτίθεται να τροποποιήσει τις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές κατά τρόπον ώστε να προβλέπεται ρητά η δυνατότητα έγκρισης κρατικών ενισχύσεων που παρουσιάζουν πλεονεκτήματα για το περιβάλλον σε επίπεδο κρατών μελών ή σε κοινοτικό επίπεδο, και όχι στο μεμονωμένο επίπεδο του δικαιούχου. Λόγω της έλλειψης πείρας στον τομέα των περιβαλλοντικών ενισχύσεων, καθεμία από τις υποθέσεις αυτές θα εκτιμάται χωριστά. Εν αναμονή της τροποποίησης των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τα κριτήρια που ισχύουν στην παρούσα υπόθεση σε κάθε παρόμοια υπόθεση.

6.2. **Το WRAP Lease Guarantee Fund**

6.2.1. *Ύπαρξη ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης*

(74) Το WRAP Lease Guarantee Fund χρηματοδοτείται με κρατικούς πόρους που χορηγούνται στο πλαίσιο του προγράμματος WRAP. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το ταμείο αυτό παρέχει εγγυήσεις οι οποίες καλύπτουν τη μίσθωση των μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται για την ανακύκλωση αποβλήτων. Παρέχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις που επιθυμούν να αποκτήσουν εξοπλισμό να τον μισθώνουν με όρους ευνοϊκότερους από τους συνήθως διαθέσιμους στην αγορά. Δεδομένου ότι οι μισθωτές δεν καταβάλλουν ασφάλιστρα για την εγγύηση, εξασφαλίζουν σαφώς οικονομικό πλεονέκτημα από το μέτρο. Το οικονομικό αυτό πλεονέκτημα είναι συγκεκριμένο εφόσον μόνον επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της ανακύκλωσης αποβλήτων μπορούν να επωφεληθούν από το ταμείο αυτό. Εξάλλου, τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις αυτές είναι δυνατόν να διοχετεύονται στη διεθνή αγορά. Ως εκ τούτου, το εξεταζόμενο μέτρο είναι δυνατόν να επηρεάζει τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Μπορεί συνεπώς να συναχθεί ότι το WRAP Lease Guarantee Fund αποτελεί ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

6.2.2. *Εκτίμηση της συμβατότητας με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης*

(75) Στην απόφασή της της 19ης Μαρτίου 2003, η Επιτροπή προέβη σε λεπτομερή ανάλυση WRAP Guarantee Fund, βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ταμείο εγγυήσεων συμβιβαζόταν με την ανακοίνωση και, ιδίως, ότι ο υπολογισμός του ισοδυνάμου της επιχορήγησης ήταν ορθός και η ένταση της ενίσχυσης ανερχόταν κατά μέσο όρο σε περίπου 6 % ([15]). Δεδομένου ότι οι μηχανισμοί του ταμείου αυτού δεν έχουν αλλάξει και θα εφαρμόζονται κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο σε μεγάλες επιχειρήσεις σε μη ενισχυόμενες περιοχές, τα ίδια συμπεράσματα ισχύουν και στην παρούσα υπόθεση.

(76) Δεύτερον, αυτό το μέτρο ενίσχυσης μοιάζει πολύ με το WRAP Environmental Grant Funding. Η μόνη σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο μέτρων είναι η μορφή της ενίσχυσης: επιχορήγηση στην περίπτωση του WRAP Environmental Grant Funding, και εγγύηση στην περίπτωση του WRAP Lease Guarantee Fund. Όπως και το WRAP Environmental Grant Funding, το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων στον τομέα της ανακύκλωσης αποβλήτων. Κατά συνέπεια, τα συμπεράσματα όσον αφορά τη συμβατότητα του WRAP Environmental Grant Funding με τα άρθρα 87 παράγραφος 2 και 87 παράγραφος 3 της συνθήκης μπορούν να εφαρμοσθούν και στο WRAP Lease Guarantee Fund. Για τους ίδιους λόγους συνάγεται ότι δεν εφαρμόζονται το άρθρο 87 παράγραφος 2, οι κατευθυντήριες γραμμές περιφερειακού χαρακτήρα, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 70/2001 ([16]) και οι περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές.

(77) Όσον αφορά το αν το WRAP Lease Guarantee Fund είναι άμεσα συμβατό με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, οι βρετανικές αρχές δεσμεύτηκαν να μην χορηγούν εγγυήσεις για τη μίσθωση εξοπλισμού σχετικού με διαδικασίες «τεχνολογικής αιχμής».

(78) Δεύτερον, ο υπολογισμός των επιλέξιμων δαπανών είναι συγκρίσιμος με αυτόν που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του WRAP Environmental Grant Funding, και τις αρχές που ορίζονται στο σημείο 37 των περιβαλλοντικών κατευθυντήριων γραμμών. Η Επιτροπή παρατηρεί ιδίως ότι οι βρετανικές αρχές θα αφαιρούν από τις επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες τα πλεονεκτήματα που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια πενταετούς περιόδου.

(79) Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι η μέγιστη αξία ενός μεμονωμένου στοιχείου του ενεργητικού που μπορεί να τύχει στήριξης στο πλαίσιο του μέτρου αυτού ανέρχεται σε 5 εκατομμύρια στερλίνες, ότι η ένταση της ενίσχυσης δεν θα υπερβαίνει το 15 % και ότι, συνεπώς, το μέγιστο ισοδύναμο επιχορήγησης για μια εγγύηση ανέρχεται σε 750 000 στερλίνες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το ποσό αναμένεται να είναι σημαντικά μικρότερο επειδή η αξία του στοιχείου του ενεργητικού θα είναι χαμηλότερη και η ένταση της ενίσχυσης θα κυμαίνεται γενικά γύρω στο 6 %.

([15]) Βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 83 και 84 της παρούσας απόφασης.

([16]) Το μέρος του Lease Guarantee Fund που συμβιβαζόταν με τις περιφερειακές κατευθυντήριες γραμμές και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής αποτέλεσε αντικείμενο ευνοϊκής απόφασης της Επιτροπής στις 19 Μαρτίου 2003.

(80) Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι καμία διαδικασία «τεχνολογικής αιχμής» δεν θα είναι επιλέξιμη για την χορήγηση εγγυήσεων, ότι το ισοδύναμο επιχορήγησης των εγγυήσεων δεν θα είναι, κατά μέσον όρο, υψηλό και ότι η ένταση των ενισχύσεων θα είναι σαφώς χαμηλότερη από τα όρια που ορίζονται στις περιβαλλοντικές κατευθυντήριες γραμμές, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι εγγυήσεις που παρέχει το WRAP Lease Guarantee Fund will «δεν θα αλλοιώσουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον». Δεδομένου ότι στόχος του είναι να ενθαρρύνει την ανακύκλωση αποβλήτων, που αποτελεί στόχο προτεραιότητας για την Κοινότητα, το WRAP Lease Guarantee Fund πληροί τα κριτήρια συμβατότητας με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το WRAP Environmental Grant Funding και το WRAP Lease Guarantee Fund συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης.

Κατά συνέπεια, επιτρέπεται η θέση σε εφαρμογή της ενίσχυσης.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας.

Βρυξέλλες, 11 Νοεμβρίου 2003.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής